

ZARZĄDZENIE

MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia 17 lutego 2016 r.

w sprawie zadań ochronnych dla Wolińskiego Parku Narodowego

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 oraz art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, 1935 i 2171) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się zadania ochronne dla Wolińskiego Parku Narodowego, zwanego dalej „Parkiem”, na 2016 r.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz wskazanie sposobów eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, stanowiące załącznik nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, stanowiący załącznik nr 2 do zarządzenia;
- 3) opis sposobów ochrony czynnej gatunków roślin i zwierząt, stanowiący załącznik nr 3 do zarządzenia;
- 4) wskazanie obszarów objętych ochroną ścisłą, czynną i krajobrazową, stanowiące załącznik nr 4 do zarządzenia;
- 5) ustalenie miejsc udostępnionych w celach naukowych, edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych oraz maksymalnej liczby osób mogących przebywać jednocześnie w tych miejscach, stanowiące załącznik nr 5 do zarządzenia.

---

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. poz. 1904 i 2095).

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

MINISTER ŚRODOWISKA

Załączniki do zarządzenia
Ministra Środowiska
z dnia 17 lutego 2016 r.
(poz. 13)

Załącznik nr 1

**IDENTYFIKACJA I OCENA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ
WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ WSKAZANIE SPOSOBÓW ELIMINACJI LUB
OGRANICZANIA TYCH ZAGROŻEŃ I ICH SKUTKÓW**

I. Zagrożenia wewnętrzne istniejące¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Wskazanie sposobów eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Funkcjonowanie ośrodka czasowego Grodno II	Ograniczenie obszarowe i jakościowe oddziaływania ośrodka z docelową likwidacją przez przekształcenie ośrodka w obiekt służący celom Parku
2	Kompleks edukacyjny Grodno	1. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej. 2. Likwidacja zbędnej infrastruktury. 3. Adaptacja obiektów niezbędnych do celów Parku
3	Punkt Obserwacyjny Marynarki Wojennej w Białej Górze	Działania na rzecz przeniesienia obiektu i rekultywacji terenu
4	Radiokomunikacyjne wieże Grzywacz i Polana	Działanie na rzecz likwidacji wież
5	Napowietrzne linie energetyczne	Działanie na rzecz zastąpienia linii energetycznych napowietrznych kablem podziemnym na odcinkach przebiegających przez Park
6	Funkcjonowanie obiektów: 1) gazociąg, 2) drogi - nr 3 i nr 102, 3) linia kolejowa, 4) drogi powiatowe i gminne, 5) przystań Łunowo, 6) latarnia Kikut	Działania na rzecz ograniczenia negatywnego wpływu obiektów, istniejących szlaków komunikacyjnych i linii przesyłowych na przyrodę Parku przez inwestycje proprzyrodnicze realizowane w trakcie ich modernizacji lub remontów
7	1. Wzrost ruchu turystycznego. 2. Presja w kierunku szerszego udostępnienia Parku	Ukierunkowanie ruchu turystycznego przez: 1) utrzymanie istniejącej i budowę nowej infrastruktury turystycznej w obszarach udostępnionych, 2) jednolite, czytelne oznakowanie granicy zewnętrznej Parku, 3) konserwację szlaków, 4) ewentualne korekty przebiegu istniejących szlaków turystycznych, 5) konserwację ścieżek edukacyjnych, 6) konserwację istniejących i instalowanie nowych szlabanów w celu uniemożliwienia wjazdów pojazdów na tereny chronione, 7) budowę zapór (płoty siatkowe, żerdzie, gałęzie) u podnóża wydm i miejsc nielegalnej penetracji, 8) ustawianie tablic informacyjnych z regulaminem

		<p>Parku i piktogramów,</p> <p>9) udostępnienie informacji na temat wartości przyrodniczych i kulturowych Parku,</p> <p>10) stałą kontrolę ruchu turystycznego,</p> <p>11) współpracę z zainteresowanymi podmiotami w przedsięwzięciach z zakresu turystyki,</p> <p>12) czasowe zakazy wstępu na niektóre tereny, wprowadzane ze względów przyrodniczych</p>
8	Pogarszanie bilansu wodnego na obszarze Parku	<p>1. Współpraca z organami administracji rządowej i samorządów gmin w celu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych zlewni Parku.</p> <p>2. Działanie na rzecz wprowadzenia do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów mających na celu zachowanie odpowiedniego bilansu wodnego na obszarze Parku</p>
9	Występowanie dużych powierzchni gleb zniekształconych i zdegradowanych	<p>1. Zabiegi pielęgnacyjno-hodowlane regulujące skład gatunkowy i strukturę przestrzenną drzewostanów – dostosowanie do warunków siedliskowych.</p> <p>2. Pozostawianie w ekosystemach leśnych martwej materii</p>
10	Zniekształcenia rzeźby terenu (drogi, ścieżki, wyrobiska)	Stopniowe wyłączenie istniejących dróg wewnętrznych i ścieżek z użytkowania przy wykorzystaniu czynników naturalnych
11	Niewłaściwy względem siedliska skład gatunkowy drzewostanów	<p>1. Przebudowa składu i struktury drzewostanów.</p> <p>2. Zwiększenie udziału w składzie gatunkowym dębu bezszypułkowego (<i>Quercus petraea</i>) i buka (<i>Fagus L.</i>) w średniowiekowych drzewostanach sosnowych na siedliskach buczyn – wykonywanie odnowień, podsadzeń i poprawek, kształtowanie zróżnicowanej struktury gatunkowej i przestrzennej pionowej drzewostanu przez wykorzystanie i włączenie do drzewostanu spontanicznie powstałych podrostów, odnowień gatunków rodzimych lub tolerowanych.</p> <p>3. Pozostawianie w ekosystemach martwej materii organicznej</p>
12	Zanieczyszczenia wód Parku	Współpraca z organami administracji rządowej i samorządów gminnych w celu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych zlewni Parku
13	<p>1. Udział niepożądanych gatunków roślin w Parku.</p> <p>2. Ubożenie składów gatunkowych biocenoz.</p> <p>3. Synantropizacja</p>	<p>1. Eliminacja gatunków obcych.</p> <p>2. Stwarzanie właściwych warunków siedliskowych dla gatunków rodzimych.</p> <p>3. Pozostawianie martwej materii w ekosystemach leśnych</p>
14	Nadmierne szkody wyrządzone przez zwierzęta w odnowieniach, podsadzeniach i odnowieniach naturalnych drzewostanów	Zabezpieczenie uszkodzonych powierzchni przez wykonywanie ogrodzeń i ograniczenie populacji jelenia (<i>Cervus elaphus</i>) i dzika (<i>Sus scrofa</i>) wyrządzających nadmierne szkody w drzewostanach
15	Grunty we władaniu innych podmiotów niż Park, wewnątrz granic Parku (gospodarka niezgodna z celami Parku)	Wykup gruntów i ich wykorzystanie zgodne z celami Parku

16	Zagrożenie grzybami pasożytniczymi	Zabezpieczanie pni po ściętych drzewach na gruntach porolnych
17	Pożary	Ochrona przeciwpożarowa: 1) utrzymanie pasów przeciwpożarowych, punktów czerpania wody i dojazdów pożarowych, 2) patrolowanie terenu Parku z powietrza
18	1. Zachwianie równowagi stanu liczebnego zwierząt. 2. Zanik gatunków występujących wcześniej i obecnie na terenie wyspy Wolin	1. Prowadzenie rehabilitacji rannych i chorych zwierząt z terenu Parku. 2. Tworzenie stref ochronnych. 3. Zróżnicowanie składu i wieku drzewostanów przez zabiegi pielęgnacyjne. 4. Ochrona siedlisk (w tym drzew obumierających, martwych, wykrotów). 5. Pozostawianie piwniczek, schronów i nieremontowanie strychów zajętych przez nietoperze (<i>Chiroptera</i>) w okresie marzec – sierpień. 6. Ograniczenie do minimum niepokojenia zwierząt. 7. Działania na rzecz ograniczenia rozbudowy dróg. 8. Redukcja lub odłowy przegęszczonych populacji dzików (<i>Sus scrofa</i>), jeleni (<i>Cervus elaphus</i>) i lisów (<i>Vulpes vulpes</i>) ze względu na niszczenie lęgów ptaków w delcie Świny, zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2015 r. poz. 2168). 9. Dążenie do wypracowania programu ochrony i gospodarki populacjami zwierząt leśnych w skali całej wyspy Wolin. 10. Sporządzenie ekspertyz naukowych dotyczących stanu poszczególnych gatunków
19	Niska świadomość społeczna dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego	Edukacja w zakresie podnoszenia świadomości społeczeństwa w zakresie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego
20	Niedostateczna ilość drewna martwego w zbiorowiskach leśnych	Pozostawianie drzew zamierających i martwych jako naturalnego składnika ekosystemu i usuwanie jedynie drzew zagrażających bezpieczeństwu użytkowników szlaków turystycznych, dróg publicznych, trakcji kolejowej oraz mieszkańców budynków położonych w sąsiedztwie drzew i powodujących nadmierne zagrożenie pożarowe
21	Zanik gatunków roślin w ekosystemach	1. Utrzymywanie odpowiednich stosunków wodnych – wspieranie działania gmin w celu szybkiego uregulowania gospodarki wodno-ściekowej na wyspie Wolin. 2. Eliminacja gatunków obcych. 3. Stwarzanie właściwych warunków siedliskowych dla gatunków rodzimych. 4. Czynna ochrona ekosystemów przez ekstensywne użytkowanie i zabiegi ochronne. 5. Pozostawianie drzew martwych i zamierających niezagrożających bezpieczeństwu
22	Zagrożenie ze strony owadów mogących występować w nadmiernych ilościach – gradacje	1. Kontrole stanu populacji najważniejszych gatunków. 2. Sporządzenie ekspertyz

23	Zanieczyszczenia powietrza	<ol style="list-style-type: none"> 1. Termomodernizacja budynków. 2. Działanie na rzecz modernizacji systemów ogrzewania na systemy wykorzystujące bardziej przyjazne dla środowiska nośniki energii, w szczególności odnawialne źródła energii
24	Obce gatunki roślin i zwierząt	<ol style="list-style-type: none"> 1. Eliminacja lub ograniczanie ilości gatunków inwazyjnych i obcych geograficznie. 2. Sporządzanie ekspertyz naukowych dotyczących stanu poszczególnych gatunków
25	Nieszczęśliwe zdarzenia losowe, którym ulegają zwierzęta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Leczenie i okresowe przetrzymywanie w celu rehabilitacji zwierząt wymagających opieki. 2. Współpraca z zarządcami dróg w celu poprawy oznakowania dróg przecinających Park. 3. Działanie na rzecz budowy przejść dla zwierząt i urządzeń ograniczających śmiertelność

II. Zagrożenia wewnętrzne potencjalne¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Wskazanie sposobów eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Pogarszanie bilansu wodnego	Współpraca z organami administracji rządowej i samorządami gmin w celu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych zlewni Parku
2	Zanieczyszczenia wód i gleb Parku	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z organami administracji rządowej i samorządami gmin w celu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych na terenie Parku. 2. Działanie na rzecz modernizacji ciągów komunikacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem wymogów ochrony przed skażeniami wód i gleb
3	Ruch statków w granicach Parku, powodujący płoszenie zwierząt i zanieczyszczenie wód	Limitowanie ilościowe, czasowe i przestrzenne ruchu jednostek z napędem motorowym na wodach morskich – we współpracy z Urzędem Morskim, Strażą Graniczną
4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zachwianie równowagi stanu zwierząt. 2. Zanik gatunków występujących wcześniej i obecnie na terenie wyspy Wolin 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Programy ochrony i restytucji gatunków. 2. Prowadzenie rehabilitacji rannych i chorych gatunków chronionych z terenu Parku. 3. Tworzenie stref ochronnych. 4. Zróżnicowanie struktury i składu drzewostanów. 5. Sporządzanie ekspertyz naukowych dotyczących stanu poszczególnych gatunków. 6. Pozostawianie piwniczek, schronów i nieremontowanie zajętych przez nietoperze (<i>Chiroptera</i>) strychów w okresie marzec – wrzesień. 7. Ograniczenie do minimum niepokojenia zwierząt. 8. Zakaz rozbudowywania układów drogowych
5	Nieszczęśliwe zdarzenia losowe, którym ulegają zwierzęta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odpowiednie oznakowanie dróg przecinających Park. 2. Budowa przejść dla zwierząt lub urządzeń ograniczających śmiertelność

III. Zagrożenia zewnętrzne istniejące¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Wskazanie sposobów eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Pogarszanie bilansu wodnego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z organami administracji rządowej i samorządów gmin w celu ochrony zasobów wód powierzchniowych i podziemnych w ramach zbiornika Główny Zbiornik Wód Podziemnych 102. 2. Retencjonowanie wód, w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> 1) konserwowanie, odnawianie infrastruktury technicznej wspomagającej retencję wód, 2) współdziałanie w zasileniu w wodę gmin wyspy Wolin i miasta Świnoujście z ujęcia w Kodrąbku
2	Zanieczyszczenia wód Parku	Współpraca z organami administracji rządowej w kierunku poprawy jakości wód Zalewu Szczecińskiego
3	Nielegalny połów ryb	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z Urzędem Morskim, Inspektoratem Rybołówstwa Morskiego, Policją i Strażą Graniczną w kierunku kontroli ekosystemów wodnych, limitowania ilościowego, czasowego i przestrzennego prowadzonych połowów. 2. Programy ochrony ichtiofauny. 3. Kontrola ekosystemów wodnych. 4. Utrzymanie wyłączenia obszaru jezior śródlądowych Parku z amatorskiego i sportowego połowu ryb. 5. Ograniczenie połowów na wodach morskich do wyznaczonych stref
4	Naruszanie granic Parku (zbieractwo, dojścia do plaż, rekreacja)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie i egzekwowanie zakazu wstępu na obszary nieudostępnione. 2. Udostępnienie Parku przez skanalizowanie ruchu turystycznego w oparciu o istniejące szlaki turystyczne
5	Sporty wodne uprawiane na wodach: <ol style="list-style-type: none"> 1) Zatoki Pomorskiej i Zalewu Szczecińskiego w tym jezior – Wicka Wielkiego i Wicka Małego, 2) jezior wewnętrznych Parku 	Współpraca z Urzędem Morskim, Policją i Strażą Graniczną w sprawie limitowania ilościowego, czasowego i przestrzennego dla jednostek z napędem motorowym na wodach morskich Parku
6	Bariera ekologiczna w postaci dróg nr 3, nr 102 oraz linii kolejowej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania na rzecz modernizacji dróg nr 3, nr 102 oraz linii kolejowej z uwzględnieniem wymogów kompleksowej ochrony środowiska. 2. Działanie na rzecz ograniczenia roli drogi 102 do drogi obsługującej ruch lokalny
7	<ol style="list-style-type: none"> 1. Presja urbanizacji na tereny Parku. 2. Zanieczyszczenie powietrza, gleby, wód 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z samorządami w kierunku ochrony Parku. 2. Działanie na rzecz zmiany źródeł ogrzewania na oparte o paliwa odnawialne lub ekologicznie czyste. 3. Działania na rzecz rozwiązywania problemów związanych z gospodarką ściekową obejmującą wszystkie jednostki osadnicze na terenie wyspy Wolin
8	Loty cywilnych statków powietrznych	Działanie na rzecz ograniczenia lotów cywilnych statków powietrznych nad obszarami Parku w przestrzeni do 1150 m nad poziomem terenu, z wyjątkiem służb Straży Granicznej, Urzędu Morskiego, ratownictwa medycznego i przeciwpożarowych

9	Opanowywanie Parku przez gatunki obce roślin i zwierząt	1. Eliminacja lub ograniczanie ilości gatunków obcych. 2. Sporządzanie ekspertyz naukowych dotyczących stanu poszczególnych gatunków. 3. Współpraca z organami administracji rządowej i samorządami wyspy Wolin i Uznam ukierunkowane na preferowanie hodowli rodzimych gatunków roślin i zwierząt
---	---	--

IV. Zagrożenia zewnętrzne potencjalne¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Wskazanie sposobów eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Zanieczyszczenia wód Parku	Współpraca z organami administracji rządowej w kierunku poprawy jakości wód Zalewu Szczecińskiego
2	1. Budowa nowych ośrodków wczasowych przy granicach Parku – zakłócenie walorów krajobrazowych. 2. Nadmierna presja antropogeniczna	Współpraca z organami samorządu terytorialnego i wojewodą w zakresie właściwego zabezpieczenia otoczenia Parku
3	Budowa elektrowni wiatrowych, stanowiących barierę antropogeniczną dla ptaków	Współpraca z organami samorządu terytorialnego i wojewodą w zakresie ochrony korytarza ekologicznego, w tym krajobrazu estuarium Odry
4	Rozwój motoryzacji, w szczególności rozbudowa sieci dróg	Współdział w opracowywaniu strategii ciągów komunikacyjnych w skali regionu

¹⁾Zagrożenia uszeregowano od najistotniejszego.

OPIS SPOSOBÓW OCHRONY CZYNNEJ EKOSYSTEMÓW, Z PODANIEM RODZAJU, ROZMIARU I LOKALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ

I. Sposoby ochrony czynnej na obszarach ochrony czynnej

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Regulacja składu gatunkowego i zagęszczenia drzew w drzewostanach zniekształconych rosnących na gruntach porolnych – zabieg o charakterze trzebieży wczesnej	1,02 ha	Oddział 10Ac
2	Regulacja składu gatunkowego i zagęszczenia drzew w drzewostanach zniekształconych gospodarką człowieka – zabieg o charakterze trzebieży późnej	174,88 ha	Oddziały – 9hx,ix,lx,10l,11ax,12y,z,31c,j,s, 33b,c,d,g, 46c,d,g,i,k, 52b,g,i,l, 55g,m, 58a,b,c,d,h,i, 63d,f, 68a, 71a,c,d,f,g,i, 84l, m,101h,i,102b,d,103a,b,c,d,m,n,p,s, 138h,i,j,k,140b,c,d,f,g,h,141d
3	Regulacja składu gatunkowego i zagęszczenia drzew w drzewostanach na siedliskach zdegradowanych, występujących na gruntach porolnych, w celu umożliwienia przebudowy w kierunku odtworzenia właściwych dla danego siedliska struktury przestrzennej i gatunkowej	16,07 ha	Oddziały – 69a,71b,113a,b,c,d,f
4	Produkcja materiału sadzeniowego (dąb bezszypułkowy (<i>Quercus petraea</i>)) w szkółce gospodarczej, w celu jego wykorzystania podczas odnowień w ekosystemach leśnych	0,46 ha	Oddział 110p
5	Usuwanie z dolnych pięter lasu ekspansywnych gatunków: 1) rdestowca (<i>Reynoutria Houtt.</i>), 2) robinii białej (<i>Robinia pseudoacacia</i>), 3) czeremchy amerykańskiej (<i>Padus serotina</i>), 4) śnieguliczki białej (<i>Symphoricarpos sp.</i>), 5) świerka pospolitego (<i>Picea abies</i>)	58,7 ha	Oddziały – 1Af,1Cj, 1Dh, 3b, d,6g,h, i,j, 7d,f, 9y,10Afx, 10Am, 10Ac,11ax, 12y,z, 31b,cj,32a,43d,f,g,i,44a,46d,58b,64c ,67b, 68g,86h, 90a,d,97r,106a,c,112d,j,n,113a,c,p,z, 119l,120d,125i, 128Acx,Ai,Am, 128Bj, 131l, 135n,141p
6	Kontrola stanu zagrożenia drzewostanów - poszukiwania szkodliwych owadów w ściółce oraz kontrola zapędrczenia gleby w szkółce	21 prób	Obszar ochrony czynnej

7	Kontrola występowania brudnicy mniszki (<i>Lymantria monacha</i>) - wywieszanie pułapek feromonowych	14 sztuk	Obszar ochrony czynnej
8	Naprawa istniejących ogrodzeń intensywnie przebudowywanych drzewostanów zniekształconych i zdegradowanych	2070 m	Oddziały –1Ac,d,f,6l, 24b,26j,k,l,47k,l,50d,51b,57g, 12o, 43l,m,61h,62jx,65g, 109d,69,70, 92, 93, 96, 97, 113, 114,128h,137c,139b,c,143g,h,145a, b, 146a,b,d,147f,148a,b,d,f,k
9	Ograniczenie liczebności zwierząt łownych występujących w nadmiernym zagęszczeniu, zapobiegające szkodom wyrządzanym w odnowieniach naturalnych, na terenach zurbanizowanych i w uprawach rolnych zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2015 r. poz. 2168): 1) jeleń (<i>Cervus elaphus</i>), 2) dzik (<i>Sus scrofa</i>), 3) jenot (<i>Nyctereutes procyonoides</i>), 4) lis (<i>Vulpes vulpes</i>)	1. Jeleń (<i>Cervus elaphus</i>) – 25 sztuk. 2. Dzik (<i>Sus scrofa</i>) – 20 sztuk. 3. Jenot (<i>Nyctereutes procyonoide</i>) – 5 sztuk. 4. Lis (<i>Vulpes vulpes</i>) – 5 sztuk	Obszar ochrony czynnej
10	Ochrona przeciwpożarowa – wykonanie, utrzymywanie pasów przeciwpożarowych przez: 1) mineralizację gleby, 2) usuwanie materiałów łatwopalnych wzdłuż dróg, szlaków na odległość do 30 m od pasa drogowego	42,78 km/ 106,52 ha	Oddziały –7-10,11-18, 25-30,32-34,35b,36-40,44-46,47k,48-49,63a,b,c,d,g, 67, 68, 69a,p, 70k,l,m,n, 71j,k, 75c, 83a, 88-90,91a,g, 106-107,109d,o,s,110An, Aw,111a,b,d,f, h, g, i, j, k, m, n, o,112c,b,g,116-118,128d,i,h,c,128Am,128B,129-132,144d,147h,148o,p
11	Zabezpieczanie obszarów przed szkodami ze strony nadmiernego ruchu turystycznego – remonty, konserwacja oraz budowa nowych urządzeń turystycznych, w szczególności: 1) map ze stelazami, 2) tablic informacyjnych	3 sztuki 1 sztuka	Oddziały –128,201,204 Oddział 128
12	Ochrona stanowiska pajęcznicy liliowatej (<i>Anthericum liliago</i>) przez wykaszanie lub wypas murawy oraz usuwanie siewek krzewów i drzew	0,06 ha	Oddział 90h

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Koszenie łąk trzęślicowych, zebranie skoszonej masy i wywiezienie poza teren zabiegu (realizacja zadania lipiec – wrzesień)	25,7 ha	Oddziały – 201z, 202n,s,t,w, 204 z
2	Ograniczenie ekspansji olszy czarnej (<i>Alnus glutinosa</i>) na łąkach trzęślicowych przez wycinanie samosiewów i odrostów	1ha	Oddziały –202p,204z

	wraz z wyniesieniem wyciętego materiału poza teren zabiegu (realizacja zadania luty – marzec)		
3	Letnie koszenie roślinności w celu uzyskania właściwej struktury w biotopach ginących gatunków roślin i ptaków (realizacja zadania czerwiec – wrzesień)	110 ha	Oddział 213d
4	Prowadzenie ekstensywnego wypasu i ekstensywnej gospodarki łąkarskiej dostosowanej do celów ochrony i restytucji biotopów rzadkich gatunków ptaków oraz unikalnych zbiorowisk roślinnych (zadanie realizowane w ramach wieloletniej umowy dzierżawy z uwzględnieniem szczegółowych ekspertyz): 1) koszenie działek kośnych oraz pastwisk po zakończonym wypasie od 1 sierpnia do 31 grudnia, 2) wypas do 30 listopada, 3) okresowe zwiększenie obsady bydła na pastwiskach do 1,5 DJP na hektar, mające na celu ograniczenie ekspansji trzciny (<i>Phragmites</i>)	440,25 ha	Oddziały – 206b, 207c, 208c, 211c
5	Ograniczenie ekspansji olszy czarnej (<i>Alnus glutinosa</i>) i wierzb (<i>Salix sp.</i>) w płatach szuwarów kłociowych i szuwarów trzcinowych z woskownicą europejską (<i>Myrica gale</i>) przez wycinanie samosiewów i odrostów	1 ha	Oddziały – 202 p, 204z
6	Wycięcie zarośli wierzbowych (<i>Salix sp.</i>) na łąkach wilgotnych wraz z wyniesieniem materiału poza teren zabiegu w marcu	0,1 ha	Oddział 122 hx
7	Skoszenie łąki wilgotnej, zebranie i wywiezienie pokosu poza teren Parku (realizacja zadania sierpień)	5,62 ha	Oddziały – 109r, 110Am, 110Ap, 122z
8	Wykaszenie muraw ciepłolubnych wraz z zebraniem i wywiezieniem skoszonego materiału poza teren Parku (realizacja maj – wrzesień)	8,79 ha	Oddziały – 109n, 122gx, k, l, 125hx, ix, lx, mx, px, rx, 128j, k, l, 128ab
9	Wycięcie odrostów śliwy tarniny (<i>Prunus spinosa</i>), czeremchy amerykańskiej (<i>Padus serotina</i>) i ich samosiewów z muraw ciepłolubnych wraz z ich usunięciem poza teren zabiegu (realizacja zadania luty – kwiecień)	0,55 ha	Oddziały – 122gx, 125 lx, 128k, 128Ab
10	Ochrona odcinków klifów i wydm narażonych na zniszczenie przez turystów, obejmująca zakładanie, naprawy i zdejmowanie (na okres jesienno-zimowy) odcinków ogrodzeń	1025 m	Oddziały – 1Aa, 6a

11	Usuwanie zarośli inwazyjnego rdestowca (<i>Reynoutria Houtt.</i>) z łąk świeżych wraz z wywiezieniem materiału poza teren Parku (zabieg 4 krotny w miesiącach maj – wrzesień)	0,1 ha	Oddział 122gx
12	Wykaszenie łąk świeżych wraz z zebraniem i wywiezieniem skoszonego materiału poza teren Parku (realizacja zadania maj – wrzesień)	7,51 ha	Oddziały – 90c, 122gx, 125hx, jx, 126c, f, g, j, k
13	Wycięcie odrostów śliwy tarniny (<i>Prunus spinosa</i>), głogów (<i>Crataegus sp.</i>), czeremchy amerykańskiej (<i>Padus serotina</i>) i ich samosiewów na łąkach świeżych wraz z wywiezieniem materiału poza teren Parku (realizacja zadania luty – kwiecień)	2,14 ha	Oddziały – 122, gx, l, 125ix, jx, mx, 126g

C. W ekosystemach wodnych

Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
Kontrola wykonywania rybołówstwa kulturowego na wodach morskich we współpracy z Inspektorem Rybołówstwa Morskiego	Według potrzeb	1. Oddziały – 203a, 205f, 206a, 207a, b, 208a, b, 209c, 211b, 212a, b, c, 213f, d, c, 214a, 215 b. 2. Zatoka Pomorska

II. Sposoby ochrony czynnej na obszarach ochrony krajobrazowej

A. W ekosystemach leśnych

Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
Ochrona przeciwpożarowa: 1) wykonanie, utrzymywanie pasów przeciwpożarowych przez mineralizację gleby, 2) usuwanie materiałów łatwopalnych wzdłuż dróg i szlaków na odległość do 30 m, od linii energetycznej i pasa przeciwpożarowego	6,4 km	1. Oddziały – 131i, 132h, j, l, 138c, 142h, 143f, 144a. 2. Linia kolejowa Polskich Kolei Państwowych wzdłuż oddziałów – 41, 42, 62, 63, 64, 82, 83, 101, 102

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
Ochrona przeciwpożarowa – utrzymywanie pasów przeciwpożarowych przez mineralizację gleby	0,15 km/ 0,03 ha	Oddział 109o

¹⁾ Ekosystemy leśne, nieleśne i wodne podzielone są na oddziały oznaczone liczbą lub liczbą i dużą literą, pododdziały oznaczone literą, zgodnie z mapą przeglądową Parku, sporządzoną przez Park w skali 1:10000, według stanu na 1.01.2014 r. Obszar całego Parku podzielony jest na 6 obwodów ochronnych. Mapa znajduje się w siedzibie Parku w miejscowości Międzyzdroje.

Załącznik nr 3

OPIS SPOSOBÓW CZYNNEJ OCHRONY GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT

I. Ochrona czynna gatunków roślin na obszarach ochrony czynnej

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Pajęcznica liliowata (<i>Anthericum liliago</i>)	Zabezpieczanie stanowiska	Usuwanie samosiewów, odrostów drzew i krzewów, oraz wykaszanie lub wypas istniejącego stanowiska po okresie kwitnienia
2	Mikołajek nadmorski (<i>Eryngium maritimum</i>)	Utrzymanie stanowisk	Usuwanie odrostów wierzby kaspijskiej (<i>Salix acutifolia</i>), sosny pospolitej (<i>Pinus silvestris</i>) i topoli osiki (<i>Populus tremula</i>) z usunięciem wyciętego materiału poza teren zabiegu
3	Kłóć wiechowata (<i>Cladium mariscus</i>)	Utrzymanie i odsłonięcie stanowisk	Usuwanie odrostów i samosiewów olszy czarnej (<i>Alnus glutinosa</i>) i wierzb (<i>Salix sp.</i>) wraz z usunięciem wyciętego materiału poza teren zabiegu
4	Woskownica europejska (<i>Myrica gale</i>)		
5	Grzybieńczyk wodny (<i>Nymphoides peltata</i>)	Restytucja gatunku	Monitoring rozwoju wysadzonych roślin i ewentualne ich uzupełnienie

II. Ochrona czynna gatunków zwierząt na obszarach ochrony czynnej

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Żubr (<i>Bison bonasus</i>)	Hodowla zachowawcza	1. Prowadzenie hodowli zachowawczej w Zagrodzie Pokazowej Żubrów. 2. Utrzymanie ośrodka, w szczególności obsługa, remonty ogrodzeń i urządzeń hodowlanych, zabezpieczanie drzew przed uszkodzeniami, gospodarka paszowa, opieka weterynaryjna
2	1. Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>). 2. Kania ruda (<i>Milvus milvus</i>). 3. Kania czarna (<i>Milvus nigrans</i>). 4. Rybołów (<i>Pandion haliaetus</i>). 5. Sokół wędrowny (<i>Falco peregrinus</i>)	Ochrona miejsc rozrodu i przebywania	Utrzymanie dotychczasowych stref ochronnych miejsc lęgowych i przebywania oraz utworzenie nowych – według potrzeb
3	Wodniczka (<i>Acrocephalus paludicola</i>)	Ochrona biotopów lęgowych	Wykaszanie i wypas roślinności w celu uzyskania właściwej struktury biotopów
4	Gatunki chronione	Rehabilitacja	Prowadzenie rehabilitacji zwierząt z terenu Parku

Załącznik nr 4

WSKAZANIE OBSZARÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ ŚCISŁĄ, CZYNNĄ IKRAJOBRAZOWĄ

Lp.	Rodzaj ochrony	Lokalizacja ¹⁾	Powierzchnia ogółem
1	Ochrona ścisła	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obszar ochrony ścisłej imienia S. Jarosza, oddziały – 1A1, 1Bb,m,fx, 1Ch,i-m,p,r, 1Db-k,m,n,r,s, 1b-f,t, 2b-g,i,j,k,l, m, 3b,c, 4b,c,d,h,5b,c,d,g,l. 2. Obszar ochrony ścisłej im. Z. Czubińskiego, oddziały – 10Bg,h,j, 11b-t,x,y,z,bx, 12b-i,k,n-p,t, 13b-g,i,n,o, 14b,d-j, 1-n,p-t,x,y, 15b-f,i,k,l,m,w,x. 3. Obszar ochrony ścisłej imienia M. Raciborskiego, oddziały –25f,g. 4. Obszar ochrony ścisłej imienia B. Dyakowskiego, oddziały –121j,k,l, 122c,p, 125g,k,m,r,s,x,y, cx, dx, sx, 131d. 5. Obszar ochrony ścisłej imienia W. Szafera, oddziały – 126b,n,o, 127a-g,i,j,k, 128a,b,c,f, 128Aj,n, 132b-f,h,i,j,l, 133a-c,f-h, 134c. 6. Obszar ochrony ścisłej imienia A. Wodniczki, oddziały – 135h,i, 140a, 141f,j-m,145d,146f,g,215a. 7. Obszar ochrony ścisłej „Drożkowe Łąki”, oddziały – 201h,i,j, 202a,b,d-m,205h-j,l 	500,19 ha
2	Ochrona czynna	Oddziały– 1Aa-k,m-o, 1Ba,c-l, 1Ca-f,n,o,s, 1Da,l,o,p,t, 1a,g-n, 2a,h,n,o,p, 3a,d-j, 4a,f,g,i-ax, 5a,f,h-k, m-r,6-10, 10A,10Ba-d,f,i,k-p, 11a,w,ax, 12a,j,l,m,r,s,w,x,y,z,13a,h,j- m, p-w, x, 14a,c,k,o,w,z,ax,bx,15a,g,h,j,n-t,ax,bx,cx, 15A, 15B, 16-45, 46a-p, w-z, 47,48 a-m,w, x, 49-67, 68a-f, h m, 69 -108, 109a-k, n-w,y,110,110Aa-k, m-x,110B, 111-121, 122a,b, d-hx,123, 124, 125a-f, h-j, l, n-nx,126a,c,d,f-m, 127h,l,128d,g-m, 128Aa-i, k-m, o-gx,128B-130, 131a-c,f-s,132a,g,k,m-o,133d, i-n,134a,b, d-j, 135-148, 201a-g, k-kx,202c,n-w,203-204, 205a-f,k,206-214, 215b oraz wody Zatoki Pomorskiej	10373,09 ha
3	Ochrona krajobrazowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym Parku –2,47 ha, obejmujące obszary w oddziałach – 46r,s, 48n-t, 68g,109l,m,o, 122x, 125p, 205g. 2. Grunty Skarbu Państwa we władaniu innych podmiotów – 60,08 ha. 3. Grunty stanowiące własność innych podmiotów niż Skarb Państwa –1,57 ha 	64,12 ha
Razem			10937,4 ha

¹⁾ Ekosystemy leśne, nieleśne i wodne podzielone są na oddziały oznaczone liczbą lub liczbą i dużą literą, pododdziały oznaczone literą, zgodnie z mapą przeglądową Parku, sporządzoną przez Park w skali 1:10000, według stanu na 1.01.2014 r. Obszar całego Parku podzielony jest na 6 obwodów ochronnych. Mapa znajduje się w siedzibie Wolińskiego Parku Narodowego w miejscowości Międzyzdroje.

Załącznik nr 5

USTALENIE MIEJSC UDOSTĘPNIANYCH W CELACH NAUKOWYCH, EDUKACYJNYCH, TURYSTYCZNYCH I REKREACYJNYCH ORAZ MAKSYMALNEJ LICZBY OSÓB MOGĄCYCH PRZEBYWAĆ JEDNOCZEŚNIE W TYCH MIEJSCACH

I. Miejsca udostępnianie w celach naukowych

Lp.	Miejsca udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obwód Ochronny Wicko, oddziały – 84a,88b, 102f,104c, 118d. 2. Obwód Ochronny Wiselka, oddziały – 50a,10Ahx. 3. Obwód Ochronny Wapnica, oddziały – 129d, 126j, 128Aa. 4. Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddziały – 17i, 40g, 60a, 63c, 42c. 5. Obwód Ochronny Warnowo, oddziały – 98j,113t 	20 osób dla każdego z miejsc
2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obwód Ochronny Warnowo, oddziały – 110 Ba, i, g, 110z, 110o, 110Aa, d. 2. Obwód Ochronny Wiselka, oddział 10Alx. 3. Obwód Ochronny Wapnica, oddziały –128 l, 128Ac, 128n, 125g, 135, 141. 4. Obwód Ochronny Wodny, oddziały – 203, 205, 211c 	20 osób dla każdego z miejsc
3	Stacja meteorologiczna, Obwód Ochronny Warnowo, oddział 113t	4
4	Stacja monitoringu przyrodniczego Grodno, Obwód Ochronny Wiselka, oddział 10A	4
5	Stacja Monitoringu Środowiska Przyrodniczego w Białej Górze, stacja meteorologiczna, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 15Bc	15
6	Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 15Bc: <ol style="list-style-type: none"> 1) Stacja Monitoringu Środowiska Przyrodniczego Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, 2) Budynki nr 4,8, 8a, 8b Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu 	100
7	Budynki Archiwum Państwowego w Szczecinie, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 15Bc	30
8	Budynek Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 15Bc	30
9	Obwód Ochronny Wodny, oddziały – 206b,207c,208c, 211c	50

II. Miejsca udostępnianie w celach edukacyjnych

Lp.	Miejsca udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Centrum Edukacyjno- Muzealne Wolińskiego Parku Narodowego, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 18n	600
2	Zagroda Pokazowa Żubrów, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddziały – 39 p, r, s, t, w, o, n, 40i,l, 41 a,b	200
3	Obiekt Edukacyjno-Turystyczny „Wiatrak”, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 18f	100
4	Obiekt Edukacyjny, budynek nr 3, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 15Bc	100
5	Kompleks Edukacyjny Grodno, Obwód Ochronny Wisielka, oddział 10A	150 osób dla każdej działalności

III. Miejsca udostępnianie w celach turystycznych

Lp.	Miejsca udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Płatne niestrzeżone miejsce postojowe Jezioro Turkusowe, Obwód Ochronny Wapnica, oddział 128Aa	250
2	Płatne niestrzeżone miejsce postojowe Kwasowo, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 40g	250
3	Płatne niestrzeżone miejsce postojowe Gosań, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddziały 13k,m,	250
4	Miejsce postojowe przy Jeziorze Czajcze, Obwód Ochronny Warnowo, oddział 111a	30
5	Punkt widokowy Kawcza Góra, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 16c	100
6	Punkt widokowy Gosań, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 14k	100
7	Punkt widokowy Wzgórze Zielonka, Obwód Ochronny Wapnica, oddział 128j	80
8	Punkt widokowy Piaskowa Góra, Obwód Ochronny Wapnica, oddział 128Ah	80
9	Obiekt turystyczny Zagroda Pokazowa Żubrów, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddziały - 39 – 41	200
10	Obiekt turystyczny „Wiatrak”, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 18f	100
11	Stanowisko broni V3, Obwód Ochronny Wicko, oddział 90h	100
12	Stanowisko broni Baterii Artylerii Stałej, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 15Bw	50

IV. Miejsca udostępnianie w celach rekreacyjnych

Lp.	Miejsca udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Plaża Świętouść, Obwód Ochronny Wiselka, oddziały - 1Aa, 1Ba, 1Ca	1200
2	Plaża Wiselka, Obwód Ochronny Wiselka, oddziały - 4a, 5a, 6a, 7a	1400
3	Plaża Grodno II, Obwód Ochronny Wiselka, oddział 9a,d	250
4	Plaża Grodno, Obwód Ochronny Wiselka, oddziały - 10Aa, 10Ba	250
5	Plaża Międzyzdroje, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 16a	400
6	Przystań żeglarska Łunowo, basen jachtowy, Obwód Ochrony Wodny, oddział 205f	120
7	Ośrodek wypoczynkowy Grodno II, Obwód Ochronny Wiselka, oddziały - 8j, 9h, mx, nx, px, rx	200
8	Kampanie, Obwód Ochronny Międzyzdroje, oddział 18k	20
9	Budynek dawnej stacji ratownictwa morskiego, Obwód Ochronny Wiselka, oddział 7j	150
10	Obszary morskie poza strefą roślinności wynurzanej, w tym kulturowe rybołówstwo na wodach morskich Parku	10 załóg
11	Obszar Zatoki Pomorskiej na odcinkach: 1) od 411 km do 407,3 km brzegu morskiego (od Białej Góry w kierunku wschodnim do granicy plaży Grodna), 2) od 402 km do 400 km (od latarni Kikut w kierunku wschodnim do plaży w Świętoustciu)	100 osób dla każdego z miejsc
12	Wsteczna Delta Świny i Zalew Szczeciński (poza strefami roślinności wynurzanej)	100

¹⁾ Ekosystemy leśne, nieleśne i wodne podzielone są na oddziały oznaczone liczbą lub liczbą i dużą literą, pododdziały oznaczone literą, zgodnie z mapą przeglądową Parku, sporządzoną przez Park w skali 1:10000, według stanu na 1.01.2014 r. Obszar całego Parku podzielony jest na 6 obwodów ochronnych. Mapa znajduje się w siedzibie Parku w miejscowości Międzyzdroje.